

آیت‌الله محمد واعظ زاده خراسانی؛

نماد وحدت در گفتار و عمل

فاروق امینی

دانش‌آموخته‌ی دانشکاه بین‌المللی مذاهب اسلامی

را دوری از خرافات و اهتمام بیشتر به نص قرآن می‌دانستند و خود ایشان از قرآن‌پژوهان بزرگ معاصر بودند. شاید سال‌ها بگذرد تا شخصیت علمی و اخلاقی ایشان برای اهل علم و فضل کشف شود.

◀ سلوک اجتماعی آیت‌الله واعظ زاده

ایشان به قدری متواضع بود که در آن ایام، هم به صورت عمومی و هم به صورت جداگانه، با دانشجویان اهل سنت و شیعه نشست‌های خصوصی برگزار می‌کردند و از نزدیک از مشکلات آنها آگاه می‌شدند. حتی زمانی که در معاونت فرهنگی مجمع‌التقرب، منشورات مجمع را برای ایشان به مشهد می‌فرستادم حتماً با دست خط مبارکش، وصول کتاب‌ها را با ادبیات خاص خودشان اعلام می‌کردند. شادروان حضرت آیت‌الله واعظ زاده خراسانی علاوه بر برگزاری و حضور در ده‌ها کنفرانس و کنگره بین‌المللی در داخل و خارج از کشور در زمینه‌های تفسیر قرآن، فقه، فقه‌الحديث، تاریخ تفسیر، تاریخ حدیث، تاریخ علوم نقلی و تاریخ علوم اسلامی، کلام و فلسفه به تدریس و تربیت دانشجویان مشغول بودند. ایشان بعد از دبیرکلی مجمع جهانی تقرب، همچنان یکی از اعضای فعال شورای عالی مجمع جهانی تقرب مذاهب اسلامی بودند و به‌طور مرتب در تمام جلسات آن شرکت می‌کردند و باعث پویایی و فعال بودن این شورا بودند.

◀ حکمت علمی و عملی آیت‌الله واعظ زاده

ایشان علاوه بر تألیف، تصحیح و مشارکت در نوشتن کتاب‌های زیاد با موضوعات مختلف برای حوزه و بعضی از مراکز علمی و دیگر دانشگاه‌ها، بیشتر آثارشان هم به‌طور اختصاصی از سوی انتشارات مجمع جهانی تقرب چاپ و بارها تجدید چاپ شد. از جمله کتاب‌های چاپ‌شده ایشان در مجمع‌التقرب عبارتند

از آشنایی این حقیر با علامه و اندیشمند معاصر، مرحوم حضرت آیت‌الله محمد واعظ زاده خراسانی به اوایل دوران تحصیل در دانشگاه مذاهب اسلامی در مقطع کارشناسی برمی‌گردد. ایشان در آن زمان، دبیرکل مجمع جهانی تقرب مذاهب اسلامی بود، اما به دلیل تدریس دروس دانشگاهی، حداقل هفته‌ای یک بار به دانشگاه بین‌المللی مذاهب اسلامی می‌آمد و ما هم این افتخار و سعادت را داشتیم که با ایشان درس تفسیر قرآن داشته باشیم و تقریباً دو یا سه کلاس در یک سالن بزرگ تجمیع می‌شدند و در دو دوره متوالی به ما تفسیر قرآن درس می‌دادند و این کلاس به قدری برای دانشجویان شیرین، جذاب و مفید بود که کسی حاضر نبود یک جلسه هم غیبت کند. هنوز بعد از ۲۵ سال که درباره فتح مکه و صلح حدیبیه تفسیر می‌فرمودند، آهنگ و لحنی که با آن صحبت می‌کردند، در گوش و ذهن من جاری است.

◀ در افکار و رفتار آیت‌الله واعظ زاده «اعتقاد راسخ

به تقرب» مشهود بود

حضرت آیت‌الله محمد واعظ زاده خراسانی که خود از مؤسسان مجمع‌التقرب و دانشگاه مذاهب اسلامی بودند، شخصیتی داشت که اعتقاد قلبی و راسخ به مقوله تقرب در افکار و رفتارشان کاملاً مشهود و نمایان بود و با توجه به تعاملات و مراوده‌هایی که با علمای تراز اول جهان اسلام داشتند، شاید بتوان گفت طلایی‌ترین دوران فعالیت‌های تقرب مذاهب در زمان ایشان بود، چرا که مرحوم واعظ زاده حتی با جناب بن‌باز، مفتی سابق عربستان سعودی هم ملاقات‌ها و مکاتبات فراوانی داشتند.

۳۴

از: پیام وحدت، جایگاه اهل‌البیت (ع) در جوامع اسلامی، ندای وحدت، حیاة الامام البروجردی، کنز‌العرفان فی فقه القرآن (در دو جلد تحت اشراف ایشان)، الحج فی السنة (ایشان در این کتاب حج را از دیدگاه اهل سنت و شیعه بررسی کرده است)، دراسات و بحوث (در دو جلد)، رسالة الشيخین (حاوی مکاتبه استاد و شیخ بن‌باز، مفتی سابق عربستان سعودی)، الوحدة الاسلامیه، عناصرها و موانعها و ده‌ها مقاله در مجله رسالة التقرب. امید است دستگاه‌های متولی امر، نسبت به معرفی و شناساندن چنین شخصیت‌های اندیشمند و تأثیرگذاری در حوزه وحدت امت اسلامی اهتمام بیشتری از خود نشان دهند.

◀ توصیه آیت‌الله واعظ زاده به «پرهیز از تفرقه»

ایشان شخصیتی بودند که ظاهر و باطنش در امور تقرب یکی بود و چون به این مسأله اعتقاد راسخ داشتند، همیشه از بزرگان اهل سنت و صحابه گرامی پیامبر (ص) به احترام یاد می‌کردند. هرچند این افکار متعالی و تقریبی‌اش مورد نقد و حتی تکفیر برخی جریان‌های تندرو قرار می‌گرفت ولی ایشان تا آخرین روزهای حیات خود بروحدت امت اسلامی و پرهیز از تفرقه تأکید می‌کردند و در تمام صحبت‌هایش مسلمانان را برای همدلی و همکاری بیشتر به قرآن رجوع می‌دادند و حل‌شدن معضلات و مشکلات مسلمانان